

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.10.68>

УДК 657.1

С. В. Візіренко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8163-7411>

ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК: ПРАВОВІ ОСНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

S. Vizirenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Management, National University "Odesa Law Academy"

MILITARY REGISTRATION: LEGAL BASIS, ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND REPORTING

У статті розглянуто правові, організаційні та бухгалтерські аспекти ведення військового обліку на підприємствах, в установах та організаціях відповідно до вимог Порядку №1487, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року. Визначено основні етапи організації військового обліку, обов'язки відповідальної особи, порядок взаємодії з Територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки. Проаналізовано алгоритм обліку військового збору, порядок його нарахування, утримання, відображення у бухгалтерському обліку та

звітності. Окреслено бухгалтерські рахунки, що застосовуються для обліку військового збору, наведено типові бухгалтерські проведення та приклади їх відображення. Розглянуто особливості обліку витрат, пов'язаних з організацією військового обліку, включно з оплатою праці відповідальної особи, витратами на навчання, канцтовари, програмне забезпечення та можливими штрафами. Зроблено висновок про важливість дотримання вимог чинного законодавства з метою уникнення порушень і забезпечення достовірності бухгалтерського обліку військових питань на підприємствах.

The issue of military registration at enterprises has become particularly relevant in the personnel management system following the introduction of martial law in Ukraine. This is due to the updating of the regulatory framework and the introduction of new requirements for employers regarding the organization of military registration. In recent years, these requirements have changed significantly and are now mandatory for all legal entities. However, the law does not yet require individual entrepreneurs to maintain military records, but they have the right to do so on a voluntary basis. At the same time, given current trends and the direction of state policy development in 2024, it can be predicted that military registration at enterprises will gradually become an integral part of the national defense and mobilization readiness system, and that interaction between employers and military structures will become more intensive and more regulated. The main task of military registration is to provide the state with information about available human resources, assess their suitability for military service, and record the educational level, professional skills, physical fitness, and personal qualities of citizens.

The article discusses the legal, organizational, and accounting aspects of military registration at enterprises, institutions, and organizations in accordance with the requirements of Order No. 1487, approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on December 30, 2022. The main stages of organizing military registration, the responsibilities of the person in charge, and

the procedure for interacting with Territorial Recruitment and Social Support Centers are defined. The algorithm for accounting for military tax, the procedure for its calculation, withholding, and reflection in accounting and reporting are analyzed. The accounting accounts used for accounting for military tax are outlined, and typical accounting entries and examples of their reflection are provided. The peculiarities of accounting for expenses related to the organization of military registration are considered, including the remuneration of the responsible person, training costs, office supplies, software, and possible fines. A conclusion is made about the importance of complying with the requirements of current legislation in order to avoid violations and ensure the reliability of accounting for military issues at enterprises.

Ключові слова: *військовий збір, облік військовозоб'язаних, облік призовників, адміністративні витрати, розрахунки за обов'язковими платежами, Звіт про фінансові результати, Податковий розрахунок.*

Keywords: *military tax, registration of persons liable for military service, registration of conscripts, administrative expenses, calculations of mandatory payments, financial results report, tax calculation.*

Постановка проблеми. Проблематика ведення військового обліку на підприємствах набула особливої актуальності в системі кадрового управління після запровадження воєнного стану в Україні. Це зумовлено оновленням нормативно-правової бази та запровадженням нових вимог до роботодавців щодо організації військового обліку. Протягом останніх років ці вимоги суттєво змінилися й нині є обов'язковими для всіх юридичних осіб. Натомість для фізичних осіб-підприємців законодавством поки що не встановлено обов'язку ведення військового обліку, однак вони мають право здійснювати його на добровільних засадах. Водночас, враховуючи сучасні тенденції та напрям розвитку державної політики у 2024 році, можна передбачити, що військовий облік на підприємствах поступово стане

невід'ємним елементом системи національної оборони та мобілізаційної готовності, а взаємодія між роботодавцями та військовими структурами – інтенсивнішою та більш регламентованою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості військового обліку досліджували такі науковці, як: Георгадзе О.А., Гринько В.Ф., Копчикова І.В., Кудирко О.М., Коцеруба Н.В. та ін. Праці науковців стали основою для дослідження нормативно-правової бази, організаційних процедур та особливостей бухгалтерського обліку військового обліку на підприємствах відповідно до Порядку №1487, а також визначення ефективних підходів до відображення військового збору та пов'язаних із ним господарських операцій у звітності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження правових основ, організаційних процедур та особливостей бухгалтерського обліку військового обліку на підприємствах відповідно до Порядку №1487, а також визначення ефективних підходів до відображення військового збору та пов'язаних із ним господарських операцій у бухгалтерській звітності. Завдання: розкрити сутність і завдання військового обліку на підприємствах, установах та організаціях; проаналізувати основні нормативно-правові акти, що регулюють порядок ведення військового обліку; визначити обов'язки відповідальної особи за ведення військового обліку та вимоги до її кваліфікації; розглянути порядок ведення військово-облікової документації та взаємодії з Територіальними центрами комплектування; дослідити алгоритм нарахування, утримання та обліку військового збору; навести бухгалтерські проводки з відображення військового збору та супутніх витрат; визначити типові помилки та можливі фінансові наслідки недотримання вимог Порядку №1487.

Виклад основного матеріалу дослідження. Усі питання, пов'язані з веденням військового обліку на підприємствах, установах та організаціях, регулюються Порядком організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженим

постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1487 (далі – Порядок №1487) [4]. Саме цей документ є головною настановою у питаннях військового обліку, що визначає: хто підлягає військовому обліку на підприємстві; які обов'язки покладаються на підприємстві на відповідальну особу щодо ведення військового обліку; які документи необхідно вести та зберігати; порядок взаємодії з Територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки.

До основних задач військового обліку належать:

1. Формування військового резерву, що складається з підготовлених кадрів, здатних забезпечити поповнення Збройних Сил та інших військових формувань.
 2. Аналіз кількісного та якісного складу призовників, військовозобов'язаних і резервістів для їх оптимального використання в цілях оборони та національної безпеки.
 3. Своєчасне оформлення необхідних військово-облікових документів для зазначених категорій громадян.
 4. Забезпечення своєчасного бронювання військовозобов'язаних працівників на період мобілізації та воєнного стану.
 5. Контроль за організацією та веденням військового обліку на підприємствах, в установах та організаціях.
 6. Нагляд за дотриманням призовниками, військовозобов'язаними та резервістами встановлених правил військового обліку.
 7. Інформування громадян про виконання ними військового обов'язку.
- Процес ведення військового обліку на підприємстві включає наступні етапи:
1. Призначення відповідальної особи, обов'язки якої визначаються посадовою інструкцією, та встановлення доплати.
 2. Повідомлення Територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) про призначення відповідального.
 3. Забезпечення підвищення кваліфікації відповідальної особи (рекомендовано кожні 5 років).

4. Розміщення Правил військового обліку у доступному місці.
5. Ознайомлення новоприйнятих працівників з Правилами військового обліку.
6. Перевірка та аналіз військово-облікових документів працівників.
7. Формування особових справ військовозобов'язаних відповідно до встановлених категорій.
8. Підготовка необхідних документів для забезпечення належного військового обліку.
9. Взаємодія з ТЦК та СП, включаючи повідомлення про зміни облікових даних працівників, щорічне звіряння даних, оповіщення тощо.
10. Впровадження контролю за дотриманням правил військового обліку на підприємстві.

Важливою умовою прийняття на роботу з 2024 року є наявність у працівника військово-облікових документів, що відповідають вимогам законодавства, а саме:

- для чоловіків до 25 років – посвідчення про приписку до призовної дільниці;
- для військовозобов'язаних до 60 років – військовий квиток або тимчасове посвідчення [2].

У військовому обліку є кілька ключових документів, які мають бути на кожному підприємстві: списки персонального військового обліку (Додаток 5 до Порядку №1487) [4]. У цьому документі ведеться облік усіх військовозобов'язаних працівників, призовників, які є резервістами і призовниками, а також військовозобов'язаних жінок. Це як головна книга, де зібрана вся важлива інформація про них.

Відомість оперативного обліку (Додаток 12 до Порядку №1487) потрібна для більш швидкого доступу до оперативних даних військовозобов'язаних [4].

На підприємстві має бути офіційно призначена відповідальна особа за ведення військового обліку. Обов'язково в посадовій інструкції

відповідального має бути чітко прописано, що входить в обов'язки відповідального за військовий облік.

Щоб мати актуальні дані про працівників, які підлягають військовому обліку, потрібно періодично звіряти дані в списках з документами самих працівників. В Журнал обліку результатів перевірки стану військового обліку (Додаток 9 до Порядку №1487) заносяться результати будь-яких перевірок стану військового обліку на підприємстві, а також результати звіряння. Якщо новий військовозобов'язаний працівник приходить на роботу, його необхідно ознайомити з правилами військового обліку під підпис у спеціальному Журналі, який і є підтвердженням такого ознайомлення. На підприємстві мають бути в особових справах копії військово-облікових документів усіх військовозобов'язаних та призовників [4].

Є кілька важливих повідомлень, які потрібно надсилати до Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) дотримуючись форм, наведених у Порядку №1487:

1. Повідомлення про відповідальних за військовий облік. Якщо на підприємстві призначається або звільняється відповідальна за військовий облік особа, про це потрібно повідомити в ТЦК протягом 7 днів (форма – Додаток 1 до Порядку №1487).
2. Повідомлення про зміни у працівників. Про прийняття на роботу, звільнення або зміну облікових даних військовозобов'язаних працівників також потрібно повідомляти Територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки. Термін – 7 днів з моменту наказу про прийняття/звільнення або до 5 числа наступного місяця, якщо зміни стосуються облікових даних (форма – Додаток 4 до Порядку №1487).
3. Інформація про транспортні засоби. За окремими правилами ви також можете бути зобов'язані подавати інформацію про наявні на підприємстві транспортні засоби (згідно з постановою КМУ №1921).
4. Документи, що підтверджують відправку повідомлень до Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. На

підприємстві повинні бути ще докази відправки цих повідомлень (копії листів з поштовими квитанціями). Це стосується і повідомлень про призначення/звільнення відповідальних за військовий облік (Додаток 1 до Порядку №1487) [4].

Порядком № 1487 встановлено, що відповідальна особа за ведення військового обліку зобов'язана підвищувати кваліфікацію не рідше ніж раз на 5 років. Щороку до 1 жовтня потрібно визначати наявність або відсутність потреби в підвищенні кваліфікації, що оформлюється наказом. Відсутність наказу про визначення потреби, а також порушення правил військового обліку, тягне за собою штрафи. Для того, щоб уникнути штрафів, роботодавцям необхідно щорічно до 1 жовтня видавати наказ про визначення потреби у підвищенні кваліфікації відповідальної особи. А сама особа повинна пройти навчання у ліцензованому закладі освіти.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» від 10.10.2024 № 4015-IX ставка військового збору починаючи з 1 грудня 2024 року становить 5%.

Платниками військового збору є:

- фізичні особи (працівники, особи за цивільно-правовими договорами, доходи з оренди, дивіденди тощо), якщо отримують доходи, що оподатковуються ПДФО, то вони також є платниками військового збору. Ставка – 5 % від загальної місячної бази доходу;
- для військовослужбовців та осіб спеціальних служб, які не беруть безпосередньої участі у заходах оборони, ставка становить 1,5 %;
- ФОП на спрощеній системі: групи 1,2,4: фіксована ставка – 10 % від мінімальної зарплати станом на 1 січня 2025 року [5].

Терміни сплати та звітності:

- для доходів працівників військовий збір утримується і перераховується одночасно з ПДФО за встановленими строками;

- для ФОП групи 3 – сплата разом із поданням квартальної декларації єдиного податку;
- звітування через Податкову службу: військовий збір зазначається у Податковому розрахунку за формою «4ДФ» та інших відповідних формах.

Для звітування використовується додаток 4ДФ до Податкового розрахунку, затвердженого Міністерством фінансів України. У цьому додатку вказуються:

- графа 3а – сума нарахованого доходу (незалежно від виплати);
- графа 3 – сума виплаченого доходу;
- графа 4а – сума нарахованого та утриманого ПДФО;
- графа 4 – сума ПДФО, перерахованого до бюджету;
- графа 5а – сума нарахованого військового збору;
- графа 5 – сума військового збору, перерахованого до бюджету [6].

Дохід у звітності показується повністю – без вирахування ПДФО, внесків до пенсійних фондів чи податкової пільги (якщо така є).

Є особливості, винятки: деякі категорії осіб, залучених до заходів національної безпеки та оборони, мають звільнення від військового збору щодо грошового забезпечення за відповідною нормою закону. Він не утримується з доходів, які не підлягають оподаткуванню ПДФО (коли є винятки): наприклад, декретні, якщо вони звільнені від ПДФО, або інші пільгові виплати.

Алгоритм обліку військового збору:

1. Визначення бази оподаткування: зарплата працівників; винагороди за цивільно-правовими договорами (ЦПД); орендна плата фізичним особам; дивіденди; інші доходи, що підлягають ПДФО.
2. Застосування ставки: загальна ставка – 5 %; для військовослужбовців та службовців спеціальних органів, які не беруть безпосередньої участі у бойових діях – 1,5 %; для ФОП на спрощеній системі: групи 1, 2, 4 – фіксована сума 10 % від мінімальної заробітної плати; група 3 – 1 % від доходу.

3. Нарахування та утримання: ВЗ утримується одночасно з ПДФО під час виплати доходу фізичній особі. Для ФОП (3 група) нарахування відбувається на дохід разом із єдиним податком.
4. Відображення в обліку: нарахований ВЗ відображається у складі зобов'язань підприємства. Утримані суми перераховуються до бюджету у встановлені строки.
5. Сплата до бюджету: для зарплат – не пізніше банківського дня, наступного за днем виплати; для ФОП (група 3) – при поданні квартальної декларації.
6. Звітність: ВЗ відображається у формі Податкового розрахунку (4ДФ).

Для ФОП – у декларації платника єдиного податку [9].

Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій передбачено:

- на субрахунку 641 «Розрахунки за податками» ведеться облік податків, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства (податок на прибуток, податок на додану вартість, ПДФО тощо);
- на субрахунку 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» ведеться облік розрахунків за зборами (обов'язковими платежами), які справляються відповідно до чинного законодавства. І водночас, якщо такі збори не обліковуються на рахунку 65 «Розрахунки з страхування»;
- на рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням» обліковують розрахунки за відрахуванням на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства, страхуванням майна та за іншими розрахунками за страхуванням [1].

Отже, за визначенням для обліку військового збору підходить рахунок 642. При цьому кожне підприємство самостійно вирішує питання додаткових аналітичних рахунків. Наприклад, можна використовувати

субрахунок 642/ВЗ або 642/1 (2,3,4...). Водночас на практиці для обліку військового збору також використовують і субрахунок 641 [3].

Використання субрахунку з позначенням «ВЗ» може бути зрозумілішим для бухгалтерів, оскільки безпосередньо вказує на військовий збір. Це може спростити ідентифікацію під час аналізу звітності, а введення числового субрахунку може бути доречним, якщо в організації прийнята система нумерації субрахунків, що відповідає певній ієрархії або логіці. Це також може бути зручним, якщо планують використовувати подібну числову систему для інших податків чи зборів. У будь-якому випадку, важливо, щоб обрана структура обліку була узгоджена з обліковою політикою, зрозуміла для бухгалтерського персоналу і відповідала вимогам внутрішньої звітності.

Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (Податковий розрахунок) складають і подають:

- роботодавці-страхувальники (відповідно до Закону України від 08.07.2010 №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування») [7];
- податкові агенти (відповідно до Податкового кодексу України) [8].

Податковий розрахунок подають протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

Якщо останній день строку подання Податкового розрахунку припадає на вихідний або святковий день, останнім днем строку вважається операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем.

Податковий розрахунок подають до податкових органів за основним місцем обліку. Складається Податковий розрахунок із власне Податкового розрахунку (вступна частина + таблиця) та шести додатків.

Роботодавці подають:

Додаток 1 (Д1) «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам»);

Додаток 4ДФ «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору»;

Додаток 5 (Д5) «Відомості про трудові відносини та період проходження військової служби»;

Додаток 6 (Д6) «Відомості про наявність підстав для обліку стажу окремим категоріям осіб відповідно до законодавства» [6].

За неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не в повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками Податкового розрахунку загрожує штрафом.

Основні категорії та основні бухгалтерські проводки з військового обліку подано в таблиці 1.

Таблиця 1. Основні категорії та основні бухгалтерські проводки з військового обліку

№	Категорія	Ставка, %	Бухгалтерські проводки
1	Заробітна плата працівників	5	1. Нараховано зарплату: Д-т 92,93,94 – К-т 661 2. Утримано ПДФО: Д-т 661 – К-т 641/ПДФО 3. Утримано ВЗ: Д-т 661 – К-т 642/ВЗ 4. Виплата: Д-т 661 – К-т 301/311 5. Перерахування ПДФО та ВЗ: Д-т 641/642 – К-т 311
2	Винагороди за ЦПД (фізичним особам)	5	1.Нарахування винагороди: Д-т 93 – К-т 685 2. Утримання ПДФО: Д-т 685 – К-т 641/ПДФО 3. Утримання ВЗ: Д-т 685 – К-т 642/ВЗ 4. Виплата фізичній особі: Д-т 685 – К-т 311 5. Сплата податків: Д-т 641/642 – К-т 311
3	Орендна плата фізособам	5	1.Нарахування орендної плати: Д-т 92/93 – К-т 685 2. Утримання ПДФО: Д-т 685 – К-т 641/ПДФО 3. Утримання ВЗ: Д-т 685 – К-т 642/ВЗ 4. Виплата орендодавцю: Д-т 685 – К-т 311 5. Перерахування податків: Д-т 641/642 – К-т 311
4	Дивіденди фізичним особам	5	1.Нарахування дивідендів: Д-т 443 – К-т 671 2. Утримання ПДФО: Д-т 671 – К-т 641/ПДФО 3. Утримання ВЗ: Д-т 671 – К-т 642/ВЗ 4. Виплата дивідендів: Д-т 671 – К-т 311 5. Сплата податків: Д-т 641/642 – К-т 311
5	ФОП (спрощена, група 1, 2, 4)	10 від мін. зарплати щомісяця	1.Нарахування зобов'язання: Д-т 92 – К-т 642/ВЗ (на суму 10 % від МЗП) 2. Сплата до бюджету: Д-т 642/ВЗ – К-т 311
6	ФОП (спрощена, група 3)	1 % від доходу	1. Нарахування: Д-т 92 – К-т 642/ВЗ (1 % від доходу) 2. Сплата: Д-т 642/ВЗ – К-т 311

Джерело: сформовано на основі [1; 8].

Військовий збір завжди сплачується одночасно з ПДФО (крім випадків для ФОП). Аналітичний рахунок 642/ВЗ використовується для зручності, щоб відокремити ВЗ від інших податків.

Алгоритм дій бухгалтера при веденні військового обліку:

1. Організаційні дії: перевірити (видати) наказ керівника про призначення відповідальної особи за ведення військового обліку; вести особові картки працівників; своєчасно передавати дані до РТЦК та СП при прийнятті або звільненні працівників, зміні даних.

Військовий облік на підприємстві має організаційний характер, однак він пов'язаний із певними витратами, які відображаються у бухгалтерському обліку. До таких витрат належать:

2. Облік заробітної плати відповідального за військовий облік: нарахування заробітної плати (Д-т 92 – К-т 661); нарахування ЄСВ (Д-т 92 – К-т 651); відображення утримання та виплати.

3. Облік витрат на матеріали та послуги: придбання журналів, бланків, канцтоварів (Д-т 92 – К-т 631); відображення ПДВ (Д-т 641 – К-т 631); проведення оплати (Д-т 631 – К-т 311).

4. Облік навчання та підвищення кваліфікації: оплата за курси для відповідальної особи (Д-т 92 – К-т 311/631); за потреби віднести витрати до податкового кредиту з ПДВ.

5. Облік програмного забезпечення для військового обліку: відображення придбання (Д-т 154 – К-т 631); оплата (Д-т 631 – К-т 311); введення в експлуатацію (Д-т 125 – К-т 154); щомісячне нарахування амортизації (Д-т 92 – К-т 133).

6. Облік штрафів: визнати штраф (Д-т 948 – К-т 641); сплатити штраф (Д-т 641 – К-т 311).

7. Відображення у звітності: всі витрати (зарплата, канцтовари, навчання, амортизація) потрапляють до адміністративних витрат → Звіт про фінансові результати (рядок 2130). Штрафи показуються окремо на рахунку 948.

Штрафи не зменшують фінансовий результат до оподаткування (відповідно до ПКУ їх не визнають витратами для цілей податку на прибуток).

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Отже, можна визначити, що ведення військового обліку на підприємстві є важливою складовою організаційно-адміністративної роботи, яка потребує чіткої координації між кадровою, бухгалтерською службами та Територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки. Розроблений алгоритм дій бухгалтера при веденні військового обліку забезпечує своєчасне оформлення необхідних документів, правильне відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку та уникнення штрафних санкцій.

Особливу увагу слід приділяти правильному обліку військового збору, вибору відповідного субрахунку (641 або 642), формуванню облікової політики підприємства щодо його аналітичного обліку, а також контролю за термінами сплати і подання звітності.

Військовий облік на підприємстві зводиться до правильного відображення адміністративних витрат, контролю за оплатою праці відповідальної особи, витрат на забезпечення документації та можливих штрафних санкцій. Бухгалтер повинен діяти за принципом: перевірів → відобразив на відповідному рахунку → проконтролював у звітності.

Таким чином, ефективна організація військового обліку сприяє не лише виконанню вимог законодавства, а й підвищенню рівня відповідальності підприємства перед державою в умовах воєнного стану. Уважність до деталей та своєчасне оформлення документів, відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів» (Порядку №1487), – запорука успішного ведення військового обліку на підприємстві.

Література

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
2. Копчикова І.В., Кудирко О.М., Коцера Н.В. Військовий облік на підприємстві: теорія та практика. *Економіка та суспільство*. 2024. №65. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4410/4340>
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
4. Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. №1487. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1487-2022-%D0%BF#Text>
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану : Закон України від 10 жовтня 2024 р. № 4015-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-20#Text>
6. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма №1ДФ) та Порядку заповнення та надання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і утриманого з них податку : Наказ від 13.01.2015 р. № 4. Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>
7. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010р. №2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

8. Податковий кодекс України: Верховна рада України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

9. Як правильно відображати доходи, податки та військовий збір у звітності податкового агента URL: <https://7eminar.ua/news/8861-yak-pravilno-vidobrazati-doxodi-podatki-ta-viiskovii-zbir-u-zvitnosti>

References

1. Ministry of Finance of Ukraine (1999), “Instructions for the application of the Chart of Accounts for accounting for assets, capital, liabilities, and business transactions of enterprises and organizations”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (Accessed 20 september 2025).

2. Kopchykova, I.V. and Kudyenko, O.M. and Kotseruba, N.V. (2024), “Military registration at the enterprise: theory and practice”, *Ekonomika ta suspil'stvo* [Online], vol. 65, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4410/4340> (Accessed 20 september 2025).

3. Ministry of Finance of Ukraine (1999), “Chart of accounts for accounting for assets, capital, liabilities, and business transactions of enterprises and organizations”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (Accessed 20 september 2025).

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), “On approval of the Procedure for organizing and maintaining military records of conscripts, persons liable for military service, and reservists”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1487-2022-%D0%BF#Text> (Accessed 19 september 2025).

5. Verkhovna Rada of Ukraine (2024), Law of Ukraine “On amendments to the Tax Code of Ukraine and other laws of Ukraine to ensure balanced budget revenues during the period of martial law”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-20#Text> (Accessed 21 september 2025).

6. Ministry of Finance of Ukraine (2015), “On approval of the form of the Tax calculation of income accrued (paid) to individuals and amounts of tax withheld from them (form No. 1DF) and the Procedure for completing and submitting by tax agents the Tax calculation of income accrued (paid) to individuals and tax withheld from them”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text> (Accessed 21 september 2025).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Law of Ukraine “On the collection and accounting of the single contribution for compulsory state social insurance”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (Accessed 20 september 2025).

8. Supreme Council of Ukraine (2010), “Tax Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Accessed 21 september 2025).

9. 7eminar.ua (2025), “How to correctly reflect income, taxes, and military tax in tax agent reporting”, available at: <https://7eminar.ua/news/8861-yak-pravilno-vidobrazati-doxodi-podatki-ta-viiskovii-zbir-u-zvitnosti> (Accessed 21 september 2025).

Стаття надійшла до редакції 10.10.2025 р.